

Motion

1975/76:1135

av herr Hermansson m. fl
om stöd till Folkfronten för befrielse av Oman, m. m.

Sammanfattning. Sedan 1965 pågår ett befrielsekrig i Oman, som leds av Folkfronten för Befrielse av Oman, PFLO. Utländska trupper har invaderat landet och stöttar marionettregimen. Befolkningen terrorbombas och förtrycks. Vi yrkar på att Sverige avbryter de diplomatiska förbindelserna med sultanatet Oman och att riksdagen anslår 5 milj. kr. till befrielseörelsen PFLO.

Oman ligger vid Arabiska Halvöns sydöstra kust och gränsar till Demokratiska Folkrepubliken Jemen, Saudi-Arabien och Förenade Arabemiraten. Fram till mitten av 1800-talet var Oman en blomstrande stat p. g. a. sitt från handelssynpunkt strategiskt viktiga läge med karavanvägar som korsade varandra. Den viktigaste sjöförbindelsen mellan Europa och Asien gick genom detta område. Oman har under århundranden varit utsatt för kolonialt förtryck, under 1500-talet för portugisiskt, under 1600-talet för holländskt och sedan början av 1800-talet för brittiskt.

Sedan andra världskriget har de USA-ägda oljebolagen skaffat sig ett ökat inflytande i Västasien, och tack vare detta försöker USA också militärt kontrollera området genom att ekonomiskt och militärt stödja länder som Iran och Saudi-Arabien. I Oman skötte britterna administrationen, militären och polisen låg också bakom palatskuppen 1970, då sultan Said-bin-Taimur ersattes med sin släkting Quabus. Den brittiska kolonialismens nederlag i och med upprättandet av Demokratiska Folkrepubliken Jemen 1967 och den försvagade brittiska ekonomin ledde till en förändrad imperialistisk strategi. Storbritannien aviserade ett tillbakadragande av alla brittiska trupper öster om Suez och avvecklade formellt sina kolonier 1971. Den brittiska imperialismen är dock fortfarande direkt engagerad i Oman. Royal Air Force har två baser, belägna i Salalah och Massirah, den omanska arméns överbefälhavare är brittisk, och i den omanska armén finns ca 1 000 brittiska officerare. Detta har väckt omfattande protester i Storbritannien i form av demonstrationer, och i december 1974 protesterade 84 parlamentsledamöter mot den brittiska närvaron i Oman.

Oman är ett oerhört fattigt land, där råvarorna olja och mineraler exploateras uteslutande av utländska bolag. Därför har det utvecklats ett ekonomiskt ledande skikt, som har givits kontrollen över statsapparaten. Denna är dock korruperad vilket kan exemplifieras med att en minister kan äga företag inom sitt eget ansvarsområde. Sultan Quabus kallar sig själv för

demokrat och liberal, men i en intervju för tidningen Le Monde (den 22 maj 1973) svarade han så här på frågan om varför han då monopoliserade makten: "Vi har varken ett parlament eller en konstitution, varför skulle vi ha någondera, eftersom folket inte är tillräckligt moget för en västlig demokrati".

Sultanen använder hälften av oljeinkomsterna till militär teknik och vetenskap för att hekämpa landets egen befolkning, som alltmer reser sig i protest mot det enorma förtrycket. Enligt en uppgift i den ansedda facktidsskriften Arab Economist i mars 1975 har sultan Quahus nu beslutat att alla oljeinkomsterna, dvs. 96 % av landets totala inkomster, ska användas till militär utrustning. Som ett exempel på sultanens omskrivna "moderna reformer" kan nämnas att han, i ett land där 90 % av befolkningen inte har elektricitet och lika många är analfabeter, har använt stora summor till att bygga TV-studios för färg-TV och också låtit installera TV-apparater i gathörnen i städerna för att garantera att hans politiska propaganda når ut till alla.

Den enda organiserade opposition mot det ekonomiska och politiska förtryck, som sultanens marionettregim innebär, är Folkfronten för Befrielse av Oman, PFLO, som alltsedan 1965 drivit ett befrielsekrig med utgångspunkt från den västra provinsen Dhofar. Parallellt med den militära kampen förs kampen mot analfabetism, sjukdomar, kvinnoförtryck och stamtänkande. Folkfronten bedriver alfabetiseringskampanjer och har två skolor med ca 1 000 elever, 9:e Juniskolan och Folkets skola. Sedan 1970 arbetar sjukvårdskunniga medlemmar i Fronten, s. k. barfotaläkare, ute bland folket och bedriver upplysningskampanjer om hälso- och sjukvård. Hälso- och sjukvården administreras av Omans Röda Halvmåne, som är en från PFLO fristående organisation. I de delar av Oman där befrielsekriget pågår har Röda Halvmånen mobila hälsoenheter, men det stationära sjukhuset ligger vid gränsen till Demokratiska Folkrepubliken Jemen. Man hade börjat stensätta vägarna i Västra området, börjat utveckla jordbruket genom att bygga dammar och anlägga konstbevattning, börjat utveckla kollektiv jordbrukskötsel, men mycket av detta har nu förstörts genom de terrorbombningar som befolkningen utsätts för främst av de iranska invasionstrupperna.

Sultanen har inte lyckats att hekämpa den politiska och militära oppositionen, som har vuxit sig allt hredare under senare år, utan 1973 såg han sig nödsakad att begära hjälp från shahen av Iran. Den iranska invasionen inleddes hösten 1973 i skuggan av oktoberkriget, och de främmande truppstyrkorna uppgår nu till mer än 30 000 man, varav 12 000 iranska soldater är direkt indragna i kriget mot Folkfronten. Sultanens egen armé består av 20 000 legosoldater. Fienden bränner jorden, bombar hela områden, träd och vegetation förstörs, civilbefolkning och boskap dödas av bomber. Efter känt mönster från Vietnam terrorbombas på detta sätt befolkningen och drivs att lämna sina boplatser för att i stället hamna i strategiska byar vid städerna, där de är lättare att kontrollera för polis och militär.

Sultanen försöker dölja att det är ett befrielsekrig som pågår genom att säga att det är ett krig mellan Oman och DFR Jemen.

Folkfronten för Befrielse av Oman är en nationell befrielseörelse, vilken på sin kongress 1974 antog ett arbetsprogram för den demokratiska revolution man har som strategiskt mål. Denna demokratiska revolution ska ge de omanitiska medborgarna en rad rättigheter, som man under sultanens regim och ännu mera under den engelska kolonialtiden helt saknade: nationellt oberoende, fullständiga demokratiska och mänskliga rättigheter, religionsfrihet, folkets kontroll över naturtillgångarna vilket bl. a. innebär nationalisering av oljebolagen, genomförandet av en jordreform, utveckling av den egna industrin, av fisket och boskapsskötseln, bekämpandet av analfabetismen, villkorlös hjälp från alla stater som respekterar Omans oberoende på basis av jämlikhet och ömsesidig nytta.

Vi finner det inte förenligt med en framstegsvänlig utrikespolitik att regeringen upprätthåller diplomatiska förbindelser med en regim som håller sig vid makten med hjälp av betydande militärintsatser av främmande arméer, som förbjuder bildandet av fackföreningar och som fängslar människor i tusentals för deras politiska åsikters skull.

Med hänvisning till vad som ovan anförts yrkar vi på

1. att riksdagen hos regeringen hemställer att de diplomatiska förbindelserna med sultanatet Oman ska brytas tills demokratiska förhållanden råder i landet.
2. att riksdagen anvisar 5 milj. kr. till befrielseörelsen PFLO.

Stockholm den 27 januari 1976

C.-H. HERMANSSON (vpk)

EIVOR MARKLUND (vpk)

GUSTAV LORENTZON (vpk)

LARS WERNER (vpk)

i Tyresö

BERTIL MÅBRINK (vpk)

NILS BERENDTSON (vpk)

JOHN TAKMAN (vpk)

JÖRN SVENSSON (vpk)

i Malmö